

De 4 Heren Excursies, een fenomeen

de heer Anton Janse¹

Inleiding

Excursie-activiteiten van onze werkgroep zijn altijd een belangrijke pijler in het verenigingsbestaan geweest.

Niet alleen de voorjaars- en najaarsexcursies en de zomerkampen trokken de nodige belangstelling; ook privé verzameluitstappen hebben het nodige aan kennis en kunde opgeleverd van terreinen en ontsluitingen. Om welke reden dan ook, de 4 Heren Excursies zijn destijds spraakmakend geweest.

Aanleiding

In de tachtiger jaren is het begrip ATV (Arbeids Tijd Verkorting) uitgevonden, simpel gezegd om de destijds grote jeugdwerkloosheid aan te pakken. Verdere doelstellingen en effecten hiervan voeren voor dit artikel te ver om over uit te weiden.

September 1983 belde Len Vaessen mij op met de mededeling dat hij nog een aantal van deze ATV-dagen te besteden had. Dat was voor mij eveneens het geval. We besloten om deze tijd nuttig te besteden aan een geologische uitstap: verzamelen in een kleine ontsluiting langs de spoorbaan bij Söllingen in het toenmalige West-Duitsland. Deze lag in de schaduw van het 'IJzeren Gordijn': de Vopo's op de daar gelegen wachttorens hadden veel belangstelling voor onze bezigheden, een mooie onderbreking in hun uitermate doeleloos bestaan.

De rest van de week is besteed aan bezoeken van enkele Duitse medeverzamelaars en een verkenningstocht in Belgisch Limburg.

Uitvoering

Het nadeel van deze uitstap in het najaar was het betrekkelijk snel vallen van de duisternis. Dat moest beter kunnen! Hoewel die vroege duisternis natuurlijk wel goed was om in de kroeg rond te hangen en vroeg de slaapzak op te zoeken. Een gunstiger periode om van meer daglicht te profiteren lag eind april, begin mei. Hierin bevinden zich meestal enkele feestdagen, welke door het opnemen van een snipperdag of wat aan elkaar gekoppeld konden worden tot wat tegenwoordig "voorjaarsvakantie" wordt genoemd. Om de sfeer en het gezelschap te verrijken bleken Wim Groeneveld en Jobs van der Dussen bereid om de geplande avonturen te delen. Voilà, de geboorte van het fenomeen: de 4 Heren Excursies. Later, na de komst van kleinkinderen, gebruikte Len vaak de benaming 3 Opa's en een Heer Excursies, dit om zich te onderscheiden van de rest. Zo staat ons jargon bol van understatementen.

In de daarop volgende jaren hebben wij een aantal keren tijdens het voorjaar uitgebreide verzamel- en verkenningstochten uitgevoerd, hoofdzakelijk in Frankrijk. De redenen hiervan waren niet alleen de mogelijkheden tot verzamelen, ook het klimaat is in deze tijd van het jaar vaak beter,

maar ook de keuze van stoffen voor wat ik "camping-gastronomie" zou willen noemen, was belangrijk.

De dagindeling was vrij strikt. Wim, onze meest matineuze man begon na zonsopkomst met het maken van thermoskannen met koffie en thee. Na het ontbijt op pad naar een geplande verkenning- of verzamellocatie.

Een eenvoudige lunch in het veld, aan het eind van de middag op zoek naar een etablissement gekenmerkt door parasols en witte tafels en stoeltjes teneinde de keel te smeren en waarnemingen in het veldboek vast te leggen.

Vervolgens bezoek aan de lokale middenstand om het diner samen te stellen. Onder het genot van een aperitief gezamenlijk de avondmaaltijd bereiden en deze genieten. Dan is het tijd voor de 'milieuronde', afval naar de daartoe bestemde verzamelplaats brengen en de afwas doen. De avond besteden aan een wandeling, om daarna onder het genot van het overgebleven staartje wijn de plannen voor de volgende dag door te nemen.

Na het afhaken van Jobs, gehinderd door een slepende kwaal, hebben we een volwaardige remplaçant gevonden in de persoon van Rob van Slageren. Naast zijn paleontologische inbreng heeft hij ons ook op z'n culinaire gaven getraceerd. Zoals Wim 's morgens de kombuis bezette voor de vloeibare waren, deed Rob dat aan het eind van de dag om ons weer wat lekkers voor te zetten. Het beste herinner ik mij zijn pilafrijst met coquilles Saint Jacques; daar hoefden we geen restaurant voor te bezoeken!

Wedervaren

Gedurende deze expedities waren er, buiten de paleontologie, allerhande ervaringen die in de herinnering een speciale plaats innemen. Een kleine selectie hieruit:

1986: bezoek aan het noordelijk deel van het Bekken van Parijs; onze eerste uitvalsbasis was de camping in Attichy, genaamd "van de Friese Boerin". We hebben van daaruit het gebied met Cuisien-ontsluitingen verkend. Na onze 10-daagse veldtocht thuisgekomen, bleek er in de lage landen flinke stress te heersen wegens de ontploffing van de Tsjernobyl-reactor. Verse spinazie en melk van het land moesten hier vernietigd worden vanwege fallout. Wij wisten nergens van, want de Franse regering, in haar grote wijsheid, had verordonneerd hier geen ruchtbaarheid aan te geven die eventuele ongerustheid bij de bevolking zou kunnen veroorzaken!!

(Met Len Vaessen, Jobs van der Dussen, Wim Groeneveld en ik)

4 Heren Excursie 1986

Wim (links), Len (midden) en Jobs (rechts) in de kleine groeve in het Bartonien bij Chavençon (Oise).

Cauvigny (Oise):
Len en Wim proberen
wit te breken!

Op de camping "van de Friese
boerin" in Attichy (Oise).
Len schept de slierten op.
Links Jobs, achter Wim.

4 Heren op excursie in 1987, 1989 en 2000

(Met Len Vaessen, Wim Groeneveld, Jobs van Dussen en later, Rob van Slageren.)

Van links naar rechts:
Len, Wim en Jobs aan
het werk in de kleine
groeve in het 'Redonien'
bij Brigné
(Maine-et-Loire). (1987)

↙ Wim graaft slootbodern uit en Len staat (droog!) klaar om de zeef met het monster 'Redonien' aan te pakken.

Saint-Julien-de-Concelles (Loire-Atlantique)
1987

Meesterkok Rob maakt voor ons zijn
verrukkelijke pilafrijst met coquilles
Saint Jacques (2001)

Op jacht naar de Bartonien-fauna
in de ontsluiting bij Le-Bois-Gouët
(Loire-Atlantique),
Jobs in de Kuil, daarboven Len en
Wim. (1989)

Wij verbleven in het zogenaamde risicogebied al die tijd in de open lucht, zonder tot nu toe ernstige tekenen van stralingsbesmetting. Toch geeft dat een mens te denken!

Eveneens in dat jaar gingen we naar de groeve in Cauvigny, waar het onderste deel van het Lutetien ontsloten was. Beneden in het dorp was de ingang van de groeve, die als lokale vuilnisstortplaats in gebruik was. Wim en Len besloten hier met de auto naar binnen te rijden, makkelijk laden voor de monsters! Ik adviseerde Jobs om de bus bovenaan het dorp in de berm te parkeren, om van daaruit de ontsluiting te benaderen. We ontmoetten elkaar op de betreffende locatie en hebben ons lekker uitgeleefd. Nadat de zakken gevuld waren en het inmiddels tijd voor het aperitief geworden was, spraken wij af elkaar beneden in het dorp weer te ontmoeten. Wachten op het dorpsplein; geen mede-rauzers!?! Toch maar even poolshoogte nemen bij de ingang van de groeve.

Deze bleek op slot met een zeer degelijk hekwerk, geen kaphamer kon daar tegenop.

Op pad naar de Mairie, welke gesloten was voor een lang pinksterweekend... Bij de brandweer ook geen mens aanwezig. In arren moede terug naar het hek, waar nagenoeg gelijk met ons een Fransoos met aanhangwagen arriveerde, een brandweerman die thuis aan het klussen was en wat puin ging afvoeren; hij bezat de sleutel!! Dus na even stressen konden we de avond in reguliere orde doorbrengen in eigen tent.

Een andere keer besloten Jobs en ondergetekende de terugweg vanuit België via de grensovergang Putte-Kapelle te nemen, om in Hoogerheide te kijken of er al verse asperges bij de boer waren. Bij Ossendrecht werden we door een auto van de douane naar de kant gedirigeerd. Betreffende verbalisant maakte zich bekend en vroeg of er nog instrumenten aan boord waren. "Welzeker", antwoordde Jobs. Of dat even getoond kon worden? De achterdeuren van de bus geopend: "Dit zijn de schoppen en spaden, dat is de pioche, het motorpompje en dat zijn de zeven". Intussen was ik aan het fotograferen geslagen, dat vonden de ijverige douaniers niet leuk en ze gingen er als een haas vandoor. Iets dergelijks hadden Len en ik al eens in Frankrijk ervaren, op weg naar het 20 jarig jubileum van de AGBP, werden wij bij St-Quentin door de gendarme aangehouden; of ze even in de auto mochten kijken? Geen probleem. Lunchpakketten, boterhammen met kaas en ham, waren zeer interessant; ook pakjes zware shag bleken in trek, maar toen ik het fototoestel pakte was de reactie identiek aan die in Ossendrecht. Lachen mensen!

Zo zijn er nog vele voorvallen waar we ons na al die tijd over kunnen verkneukelen. Bijvangst aan geologische excursies.

Resultaten

Een gedreven stel liefhebbers van diverse pluimage en behoorlijk verschil in leeftijd dat van 1983 tot en met 2000 in uitstekende harmonie hun hobby heeft kunnen beleven

en een groot aantal plaatsen heeft opgespoord of herontdekt die een verdere WTKG-exkursie heeft opgeleverd. Een verslag van de laatste gezamenlijke uitstap treft u aan in Afzettingen WTKG 21 (3), 2000.

¹heer Anton Janse, Gerard van Voornestraat 165,
3232 BE Brielle, tel. 0181 - 416 238,
e-mail: acjanse@hetnet.nl